

Lausunto Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta sekä vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta

Helsingin Mikaelin seurakunnan seurakuntaneuvosto
06.10.2025 § 102
27/02.00.01/2025

Esittelijä Vs. kirkkoherra, Helsingin Mikaelin seurakunta Kontio Piia

Päätösehdotus

Helsingin Mikaelin seurakunnan seurakuntaneuvosto päättää

- 1) hyväksyä liitteen mukaisen lausunnon Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmasta.
- 2) tarkastaa välittömästi tätä asiaa koskevan pöytäkirjan pykälän.
- 3) antaa lausunnon Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta sekä vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta.

Päätös

- 1) Hyväksyttiin liitteen mukainen lausunto Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmasta.
- 2) Tarkistettiin välittömästi tätä asiaa koskeva pöytäkirjan pykälä.
- 3) Annettiin lausunto Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta sekä vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta.

Selostus

Taustaa

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakuntayhtymän on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhteisen kirkkovaltuuston on hyväksyttävä myös vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden ja seurakuntien tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kirkkojärjestyksessä säädetään lisäksi, että talousarvioon on otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvioissa on osoitettava myös taloudellisen tuloksen muodostuminen ja seurakunnan rahoitustarpeen kattaminen. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Helsingin seurakuntayhtymän talousarvio on laadittu osittain brutto- ja osittain nettoperiaatteen mukaan. Toimintasuunnitelmien perustana on Helsingin seurakuntayhtymän strategia Rohkeasti yhdessä.

Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi 24.4.2025 kokouksessaan talousarviokehityksen seurakunnille ja yhteisille palveluille vuosille 2026–2028 sekä antoi valmisteluohjeen suunnittelulomakkeineen ja aikatauluineen.

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 50 §:n mukaan seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen seurakuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarviosta.

Lausunto yhteistyötoimikunnalta pyydetään Kirkon yhteistoimintasopimuksen 2 luvun 3 §:n 2 mom. perusteella pääasiassa henkilöstösuunnitelman näkökulmasta.

Seurakuntayhtymän johtajisto ja puheenjohtajisto sopivat kesäkuussa 2024, että osana seurakuntayhtymän johtoryhmätyöskentelyn kehittämistä lausunto pyydetäisiin myös seurakuntayhtymän johtoryhmältä.

Talousarvioprosessin kehittämistä on jatkettu yhteisen kirkkoneuvoston syksyllä 2024 esittämien toiveiden pohjalta. Yhtenä toimenpiteenä talousarvioesityksestä esitetään pyydetäväksi lausunto myös kirkkoherrainkokoukselta.

Talousarviossa on yleisperusteluiden lisäksi käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa ja rahoitusosa. Esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi esitetään liitteenä.

Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma ovat rakenteeltaan pysyneet ennallaan. Talousarviossa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa. Talousarvion käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja myönnetään määrärahat niiden toteuttamiseksi. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä.

Päätösehdotuksen perustelut

Strategia

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti tammikuussa 2024 Rohkeasti merkityksellinen – Kirkko Helsingissä 2030 -strategiasta.

Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohtana ovat Kirkko Helsingissä -strategian visio: Olemme kasvava kristillinen yhteisö olla, tulla ja toimia sekä valinnat: *Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä. *Olemme merkityksellinen nuorille aikuisille, *Vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja ja *Rakennamme toivon teoilla parempaa huomista.

Helsingin seurakuntayhtymän talouden näkymät

Helsingin seurakuntien jäsenmäärä on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt keskimäärin 1,3 prosenttia vuodessa ja viimeisen viiden vuoden aikana keskimäärin 1,6 prosenttia vuodessa. Kymmenen viime vuoden aikana jäsenmäärä on pienentynyt yhteensä yli 43 000 henkilöllä. Vuosina 2021 ja 2022 vähenemä oli kumpanakin 2,1 prosenttia (noin 6 800 jäsentä vuodessa), mutta tämän jälkeen jäsenmäärän lasku on pienentynyt vuosina 2023 ja 2024. Vuoden 2025 jäsenmäärän muutos on todennäköisesti jäämässä noin –3000 jäseneen. Aivan viime vuosien suotuisamman jäsenmäärän kehityksen taustalla on ennen kaikkea Helsinkiä hyödyttävä Suomen sisäinen muuttoliike. Kirkkohallituksen viimeisin ennuste Helsingin seurakuntien jäsenmäärän muutoksesta on oman hallintomme mielestä liian optimistinen.

Tilitetyt verotulot ovat kasvaneet vuodesta 2019 lähtien vuoteen 2023 saakka. Ennätysvuoden 2023 jälkeen verotilitykset alenivat 3,7 % vuonna 2024. Määrä pysyi kuitenkin esimerkiksi vuotta 2022 korkeammalla tasolla. Hyvän verotilitskehityksen taustalla on helsinkiläisten seurakuntien jäsenten edelleen jatkunut palkka- ja eläkeansioiden kasvu. Vuoden 2024 verotuotto (tilitetyt kirkollisverot) aleni odotettua enemmän ja niin vuoden 2025 kuin tulevienkin vuosien verotuottoennustetta jouduttiin alentamaan.

Keväällä 2025 päivitetystä taloussuunnitelmasta vuoden 2026 verotuotoksi arvioitiin 93,5 milj. euroa aikaisemman 97,4 milj. euroa sijaan. Tämä 3,9 milj. euroa

alempi verotuottoarvio on tämän talousarvion ja myös suunnitelmavuosien verotuotto. Mahdollisuudet verotuoton kasvulle on edelleen olemassa, mutta positiiviset odotukset vähenevät koko ajan. Taloussuunnitelmassa seuraavina vuosina verotuottokehitys pysyisi vuoden 2026 määrässä. Tuottokehitys arvioidaan uudelleen joka vuosi keväällä talousarviokkehystä päätettäessä.

Suunnittelukaudella 2026–2028 seurakuntayhtymän taloudellisen tilaneteen on arvioitu pysyvän nykyisellään. Verotulojen kehitys on ratkaiseva tekijä talouden tasapainon näkökulmasta. Taloussuunnitelma on laadittu tasapainoiseksi ja siinä verotulojen kehityksen arvioidaan pysyvän vuoden 2025 tasolla.

Talousarvioesityksen perusteella vuosikatetta kertyy 9,5 milj. euroa. Suunnitelmanmukaiset poistot ovat 7,3 milj. euroa ja tilikauden tulos 2,2 milj. euroa. Tilinpäätössiirtoja on 0,5 milj. euroa, jolloin tilikauden ylijäämä on 2,7 milj. euroa.

Helsingin seurakuntayhtymän krematoriot tulee muutaman seuraavan vuoden aikana varustaa savunkaasupuhdistuslaitteistoin tai vaihtoehtoisesti rakentaa uusi ympäristöystävällinen krematorio sisältäen vastaavat puhdistuslaitteistot. Nämä Helsingin ja Vantaan ympäristöviranomaisten esittämät vaatimukset aikarajoineen johtanevat tarkastelujaksolla talousarviomuutokseen investointien osalta. Etenemisvaihtoehtojen valinta tuodaan päätöksentekijöille vuoden 2025 loppupuolella taustaselvitysten valmistuttua.

Kirkon nykyinen virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 1.3.2025–29.2.2028. Näin ollen tulevien vuosien henkilöstökulut on voitu laskea kohtuullisen tarkasti.

Vuodelle 2025 siirtyviä jäämiä (säästöjä) oli seuraavasti:

Jäämät (säästöt) 31.12.2024 olivat yhteensä 4 244 957 euroa, josta seurakuntien osuus yhteensä 2 523 032 euroa ja yhteisten seurakunnallisten tehtävien osuus yhteensä 1 721 925 euroa.

Vuoden 2025 talousarviossa kertyneitä säästöjä on arvioitu kertyvän lisää yhteensä 1,4 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarviossa seurakuntien säästöt kasvat 0,7 milj. eurolla. Yhteinen seurakuntatyö käyttää aikaisempia säästöjä 0,02 milj. euroa ja mediatoimituksen säästöt kasvavat 0,3 milj. euroa. Yhteisten palveluiden yksiköistä käyttötalouden jäämien (säästöjen) siirtomahdollisuus ei koske hallinto-osastoa, kiinteistöosastoa, hautaustointia, viestintää eikä muuhun yhteiseen seurakunnalliseen toimintaan budjetoituja avustuksia.

12 seurakuntaa on budjetoitunut vuodelle 2026 testamenttivarojen tuloutusta yhteensä 0,304 milj. euroa.

Viimeaikaisia muutoksia taloudessa

Kirkollisverotilitysten kasvua on ollut vuosina 2022 ja 2023 odotettuakin parempaa. Käännö tapahtui kuitenkin vuoden 2024 loppuvuoden tilityksissä, jolloin sekä edellisen vuoden (2023) että kuluneen vuoden verotilityksiä oikaistiin. Molemmat oikaisut olivat Helsingille negatiivisia. Näin ollen vuoden 2025 verotuloarviota muutettiin talousarviomuutoksella heti vuoden aluksi ja samalla myös talousennusteen verotuottotasoa laskettiin. Tämä on viimeaikaisin merkittävä muutos seurakuntayhtymän taloudessa.

Inflaatio on alentunut vuoden 2022 poikkeuksellisen korkealta tasolta (9,1 %) poikkeuksellisen matalalle tasolle (0,2 %) heinäkuuhun 2025 mennessä.

Käyttötaloulososa ja talousarviokkehys

Talousarvion käyttötaloulososassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja myönnetään määrärahat niiden toteuttamiseksi yhteiselle hallinnolle, seurakunnille (seurakunnallinen toiminta), yhteisen seurakuntatyön osastoille, viestinnälle,

mediatoimitukselle ja avustuksille (yhteiset seurakunnalliset tehtävät), ympäristö- ja hautaustoimelle sekä kiinteistötoimelle.

Yhteinen kirkkoneuvosto antoi huhtikuussa 2025 käyttötalouden määräraha-kehysluokaksi vuodelle 2026 yhteensä 93,0 milj. euroa. Summa sisältää seurakuntien kehysmäärärahan 47,1 milj. euroa, yhteisten palveluiden kehysmäärärahan 33,2 milj. euroa ja uutena osana Yhteiset-ryhmän kehysmäärärahan 12,8 milj. euroa.

Yhteiset-ryhmän määrärahaan kuuluvat valtionrahoituksella rahoitettavien lakisääteisten tehtävien määrärahat yhteensä 7,300 milj. euroa, erilaisia henkilöstöetuuksia 2,4 milj. euroa, sekä 1,600 milj. euroa tarveharkintaista määrärahaa. Näiden lisäksi kertaluonteisina määrärahoina on 0,750 milj. euroa käytöstä poistettujen rakennusten purkukuluihin ja 0,850 milj. euroa seurakuntavaalien järjestelykuluihin.

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta tehdyn päätöksen (YKN 3.4.2025 § 113) mukaisesti strategian toimeenpanomäärärahasta (yht. 2,0 milj. euroa) on luovuttu ja sitä vastaava euromääräinen osuus on siirretty osaksi seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitettuja määrärahaosuuksia (seurakunnat 1,6 milj. euroa, yhteiset palvelut 0,4 milj. euroa).

Kokonaismäärärahan jakautuminen vuonna 2026

YKV päätti 6.3.2025 § 21 Helsingin seurakuntayhtymän kokonaismäärärahan (toimintakulut) jaon vuonna 2026 tapahtuvan seuraavasti:

- a. Kokonaismäärärahan päältä vähennetään pois Yhteiset-ryhmän kulut. Yhteiset-ryhmään kuuluvat valtion rahoituksella rahoitettavat lakisääteiset kulut, henkilöstöetuuudet, kertaluonteiset määrärahat ja muut yhteiset määrärahat.
- b. Kokonaismäärärahan (toimintakulut) jäljelle jäävä osuus jaetaan seurakuntien ja yhteisten palveluiden kesken seuraavasti:
 - i. Seurakunnat 58,66 %
 - ii. Yhteiset palvelut 41,34 %.

<i>milj. euroa</i>	kehys- määrärahat	osuus
Seurakunnat, yht.	47,077	58,66 %
Yhteiset palvelut, yht.	33,166	41,34 %
- yhteinen seurakuntatyö	11,768	
- viestintä	1,838	
- Mediatoimitus	2,876	
- Muu yhteinen seurakunnallinen toiminta: avustukset ja varaukset	4,331	
- yhteinen hallinto	8,232	
- kiinteistötoimi	4,121	
Seurakunnat ja yhteiset palvelut yhteensä	80,243	100,00 %
Yhteiset-ryhmä	12,771	
valtionrahoituksella rahoitettavat lakisääteiset tehtävät*	7,312	
- hautaustoimi	4,451	
- väestökirjanpito	0,885	
- kulttuuriperinnön ylläpito (laskennallinen indeksi)	1,877	
henkilöstöetuudet	2,358	
tarveharkintainen määräraha	1,600	

<i>seurakuntavaalit</i>	<i>0,850</i>	
<i>käytöstä poistettujen rakennusten purkukulu</i>	<i>0,750</i>	
YHTEENSÄ	93,015	

** Valtionrahoituksen riittävyyttä arvioitaessa otetaan näiden käyttötalouskulujen lisäksi huomioon myös poistot ja kustannusten kohdentamisessa lasketut kustannukset, jotka saadaan selville tilinpäätöksessä.*

Vuonna 2025 seurakuntien osuus käyttötalouden toiminnan määrärahasta oli 55,9 % ja yhteisten palveluiden osuus 44,1 %. Seurakuntien osuuden kasvamiseen vaikuttavat Yhteiset-ryhmän perustaminen sekä seurakuntien ja yhteisten palveluiden työnjaosta tehdyn päätöksen (YKN 3.4.2025 § 113) mukaiset siirrot yhteisiltä palveluilta seurakunnille.

Yhteiset-ryhmän perustamisen yhteydessä ne Yhteiset-ryhmän kulut, jotka aiemmin sisältyivät seurakunnille ja/tai yhteisille palveluille osoitettuun määrärahaan, irrotettiin niistä pois ja siirrettiin Yhteiset-ryhmään. Tämän jälkeen toimintakuluista laskettiin uusi seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahojen jakosuhte, joka vastasi vuoden 2025 jakosuhdetta ilman yhteiseksi siirrettyjä kuluja. Sekä valtionrahoituksen alaiset tehtävät että henkilöstöetuudet, jotka muodostavat yhteensä lähes 15 milj. euron kuluerän, sisältyivät aiemmin pääosin yhteisten palveluiden määrärahakehykseen. Kun ne siirtyivät Yhteiset-ryhmään, yhteisten palveluiden osuus pienentyi selvästi suhteessa seurakuntien osuuteen. Tämä näkyi seurakuntien prosenttiosuuden merkittävänä kasvuna.

Työnjaosta tehdyn päätöksen yhteydessä Yhteiset-ryhmässä olleesta strategian toimeenpanomäärärahasta luovuttiin omana erillismäärärahanaan. Samalla sitä vastaava euromääräinen osuus (yht. 2 milj. euroa) siirrettiin osaksi seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitettavia määrärahaosuuksia niin, että seurakunnat saivat siitä 1,6 milj. euroa ja yhteiset palvelut 0,4 milj. euroa. Lisäksi yhteisten palveluiden määrärahassa olevat diakoniset avustusvarat, jotka oli osoitettu kriisiavustuksiin, ruokapankkitoimintaan ja diakonialeiritoiminnan tukemiseen (yht. 324 000 euroa), siirrettiin seurakunnille osoitettuun määrärahaan.

Seurakunnallisen toiminnan määrärahan jakautuminen

Seurakunnallisen toiminnan määräraha on jaettu seurakunnille yhteisen kirkkovaltuuston 6.3.2025 vahvistamien jakoperiaatteiden mukaan seuraavasti:

- Perusosa 75 %, josta
 - 80 % seurakuntien jäsenten suhteessa
 - 20 % alueella asuvien suhteessa.
- Toiminnan perusteella laskettava jako-osuus yht. 20 %
 - Seurakunnan rippikoulun käyneet Helsingin seurakuntien jäsenet 6 %
 - Seurakuntaan kastetut 3 %
 - Seurakunnan diakoninen tarve yht. 6 %
 - Alueen sosioekonominen asema 4 %
 - 80-vuotta täyttäneet alueella asuvat 2 %
 - Kirkko Helsingissä -strategian kohderyhmät yht. 5 %
 - Alueella asuvat muita kuin kotimaisia kieliä puhuvat 2,5 %
 - 15–29-vuotiaat seurakunnan jäsenet 2,5 %.
- Lisät yht. 5 %
 - Tuomiokirkkoseurakunnan erityisissä 2,5 %
 - Ruotsinkielisten seurakuntien erityisissä 2 %
 - Vieraskielisen työn lisä 0,5 %.

Rippikoulumäärärahojen tase seurakuntien kesken on toteutettu vuoden 2023 alusta alkaen sisäisenä laskutuksena seurakuntien välillä jälkikäteen, toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Vuodesta 2026 alkaen seurakuntien määrärahaosuudessa huomioidaan seurakunnan rippikoulun edellisenä vuotena käyneet Helsingin seurakuntien jäsenet. Tämän vuoksi erillistä tasausta ei enää tehdä.

Sisäiset vuokrat

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti 6.3.2025 § 21 vuodesta 2026 eteenpäin käytössä olevista sisäisten vuokrien määrittelyperusteista ja seurakuntien määrärahojen jakoperusteista.

Seurakuntien käytössä olevien tilojen sisäinen vuokra määräytyy seuraavasti:

- Käyttö- ja ylläpitokulut sekä investointien yhteydessä käyttötalouteen kirjattavat kulut sisältyvät tilan käyttäjän sisäiseen vuokraan todellisten kustannusten mukaisina.
- Peruskorjausinvestointien poistot eivät sisälly tilan käyttäjän sisäiseen vuokraan (kiinteistön peruskunnossapito). Seurakuntien käytössä olevien tilojen peruskorjausinvestointien poistot vähennetään seurakunnille osoitetun määrärahan päältä pois.
- Perusparannusinvestoinnin poistot sisältyvät tilan käyttäjän sisäiseen vuokraan (tilan käyttäjän toivoma tason nostaminen).

Peruskorjausinvestoinnilla tarkoitetaan kiinteistöjen peruskunnossapitoa, joka pitää kiinteistön toimintakuntoisena. Perusparannusinvestoinnilla tarkoitetaan tilan käyttäjän toivomia muutoksia ja tason/laadun parantamista.

Yhteisissä palveluissa sisäinen vuokra muodostuu osaston/yksikön käytössä olevan kiinteistön tai toimitilan toissavuoden toteutuneista kuluista (käyttötalouskulut ja poistot). Kiinteistöä tai toimitilaa kohdellaan yhtenä kokonaisuutena. Mikäli kiinteistössä tai toimitilassa on useita käyttäjiä, sisäinen vuokra jaetaan kunkin käyttäjän käytössä olevien neliöiden suhteessa.

Sekä seurakunnissa että yhteisissä palveluissa sisäisten vuokrien veloituksen perusteena käytettävä neliömäärä määräytyy kunkin toimijan edellisvuoden helmikuun loppuun mennessä antaman tilankäyttötarveilmoituksen perusteella.

Investointien yhteydessä aiheutuvat, ei-aktivoitavat, kertaluonteiset kulut on kohdistettu sisäisiin vuokriin 1.1.2023 alkaen erillisten, yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymien jaksotusperiaatteiden mukaisesti. Käytäntöä ei enää jatketa 1.1.2024 alkaen, mutta kaikkien viimeistään 31.12.2023 käyttötalouteen kirjattujen kustannusten jaksotus jatkuu jaksotusajan päättymiseen saakka.

Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta sisäinen vuokra on määräytynyt 1.1.2023 alkaen todellisten vuokrakulujen suuruusena, lisättynä kohteeseen kohdistuvilla ylläpitokuluilla. Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta tiloja käyttävä seurakunta tai yhteisten palveluiden yksikkö sitoutuu maksamaan sisäisen vuokran koko vuokrasopimuksen voimassaolon ajan.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa on arviot verotuloista, valtionrahoituksesta, kirkon rahastomaksuista, verotuskustannuksista, rahoituseristä, käyttöomaisuuden poistoista sekä varausten ja rahastojen muutoksista. Tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka vuotuiset tuotot riittävät kattamaan vuotuiset toimintakulut ja rahoituskulut sekä tilikaudelle kohdistuvat poistot.

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen ja eläketulojen kehitys sekä niitä saavien lukumäärä.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti 12.6.2025 vuoden 2026 kirkollisveroprosentiksi 1,0. Kirkollisveron tuloarvio on 93,5 milj. euroa, mikä on sama määrä kuin vuonna 2025. Verotuottoarvio perustuu vuoden 2024 verokertymään, joka oli lopulta odotettua heikompi. Vuodeksi 2025 odotetaan vajaan kolmen prosentin kasvua, mutta tilanne selviää vasta joulukuussa, kun viimeinen verotilitys on saatu. Myös

suunnitelmavuosien kirkollisverotuotoksi on merkitty 93,5 milj. euroa ilman arviota kasvusta tai vähenemisestä. Tilanteen epävarmuuden vuoksi suunnitelmassa ei oteta kantaa verotuottojen kehitykseen. Vuotuisessa taloussuunnittelussa seuraavan vuoden verotuottoarvio päivitetään joka vuosi keväällä talousarvioprosessin aluksi.

Kesällä 2025 hallitus on tehnyt esityksen valtionrahoituksen lisäleikkauksesta vuosiksi 2026 ja 2027. Rahoituksen määrää on esitetty vähennettäväksi kumpanakin vuonna 9,8 milj. eurolla. Helsingin seurakunnan osuus leikkauksesta ei talousarvion valmistelun aikana ole vielä tiedossa. Lopullinen määrä selviää, kun kirkolliskokous ja eduskunta ovat tehneet asiasta päätöksensä. Talousarvioon tehdään muutosesitys vuoden 2026 alussa, kun tarkat määrät ovat tiedossa.

Kirkkohallitus on antanut asiasta 26.8.2025 opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon, jossa suhtaudutaan erittäin kielteisesti ehdotettuihin valtion rahoituksen leikkauksiin vuosina 2026 ja 2027. Leikkausten myötä valtion rahoituksen taso laskisi 45 %:iin seurakunnille säädetyistä jokaiselle suunnatuista lakisääteisistä tehtävistä. Lausunnossa myös katsotaan, etteivät ehdotuksen perustelut ole riittäviä. Ehdotus ja sen perustelut ovat perustuslain 6, 11 ja 22 §:n vastaisia asettaessaan kirkkoon kuuluvat eriarvoiseen asemaan valtion talouden tasapainottamistoimista kirkkoon kuulumattomien kanssa.

Maksut kirkon keskushallinnolle on arvioitu olevan vuonna 2026 yhteensä 10,5 milj. euroa. Summaan sisältyy keskusrahasto- ja eläkerahastomaksut. Molemmat maksut perustuvat seurakuntayhtymän kirkollisveron tuottoon. Keskusrahastomaksulla rahoitetaan kirkkohallituksen ja tuomiokapitulien toiminta sekä joitakin seurakunta-avustuksia. Eläkerahastomaksulla rahoitetaan kirkon eläkkeitä. Eläkerahaston pääasiallinen tuotto kertyy palkkaperusteisesta eläkemaksusta. Tämä kulu on osa käyttötalousoosassa olevia henkilösivukuluja.

Vuoden 2026 talousarvio on lievästi ylijäämäinen. Vuosikate (tulojen ja menojen erotus) on 9,5 milj. euroa. Poistojen määrä on 7,3 milj. euroa. Tilikauden tulos on 2,2 milj. euroa. Tilinpäätäsiirrot ovat 0,5 milj. euroa ja tilikauden jäämä 2,7 milj. euroa.

Kiinteistökehittäminen

Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen kaavamuutokset/kehittämiset ovat laajoja tehtäviä, kestävätkä vuosia ja sisältävät toteuttamisen osalta merkittäviä riskejä mm. lupiin liittyen. Tästä johtuen niiden myyntiin liittyy suurta epävarmuutta niin hintatason kuin myyntien aikataulujenkin osalta.

Investoinnit sekä sijoitustoiminta

Sijoitustoiminta

Seurakuntayhtymän sijoitusten allokointi toteutetaan yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän sijoitussuunnitelman mukaan. Sijoitustoiminnassa käytetään eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia ja sijoitustoiminnassa suositetaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa, eli vastuullisten yritysten suosimista sijoituskohteina. Yhteisen kirkkoneuvoston valitsema, asiantuntijaelimenä toimiva sijoitusneuvottelukunta on keskeisessä asemassa seurakuntayhtymän sijoitustoiminnan sekä yksittäisten sijoitusratkaisujen suunnittelussa. Rahavarojen sijoitusten sijoituspäätökset tekee hallintojohtaja yhteisen kirkkoneuvoston päättämään rajan asti ja sen ylittävältä osalta yhteinen kirkkoneuvosto. Kiinteistösijoituksista vastaa puolestaan kiinteistöjohtaja ja yhteinen kirkkoneuvosto. Korko- ja osakesalkun varainhoito kilpailutettiin vuoden 2021 alussa ja päävarainhoitajana on kevästä 2021 lähtien toiminut eQ Varainhoito Oy. Seuraava kilpailutus on tarkoitus toteuttaa alkuvuoden 2026 aikana.

Seurakuntayhtymän nykyinen sijoitussuunnitelma on ollut käytössä vuoden 2025 alusta lähtien. Uutena kokonaisuutena päivitettyyn sijoitussuunnitelmaan otettiin

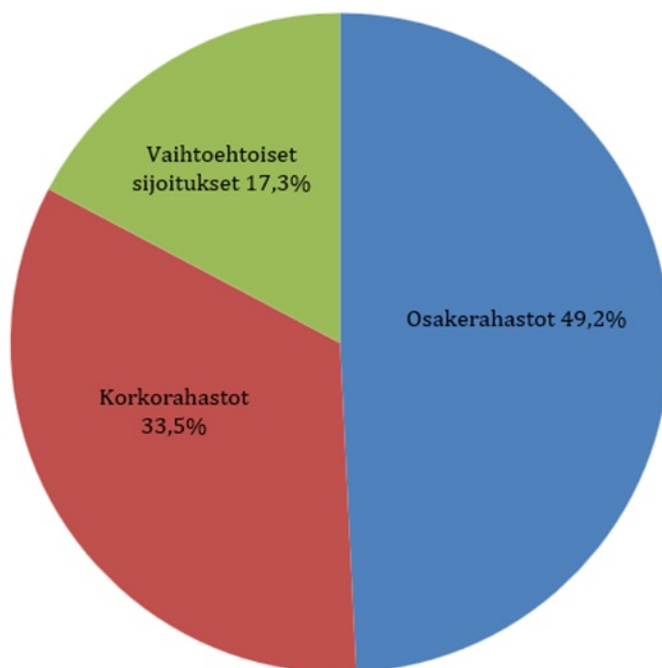
mukaan seurakuntayhtymän keskipitkän aikavälin (5 v.) tavoiteallokaatio rahavarojen sijoitusten ja kiinteistösijoitusten välillä. Tavoiteallokaatioissa rahavarojen osuus on 70 % ja kiinteistösijoitusten osuus 30 % koko sijoitusvarallisuudesta. 31.7.2025 tilanteessa kiinteistösijoitusten osuus on vielä 37,6 %, rahavarojen ollessa 62,4 %.

Tavoiteallokaation lisäksi sijoitussuunnitelma sisältää muun muassa linjauksen seurakuntayhtymän rahavarojen sijoitusten neutraaliallokaatiosta sekä siihen sovellettavista maksimi- ja minimirajoista. Sijoitusneuvottelukunta vahvistaa neutraaliallokaation ja sijoitussuunnitelman muiden linjausten pohjalta kulloinkin sovellettavan taktisen allokation.

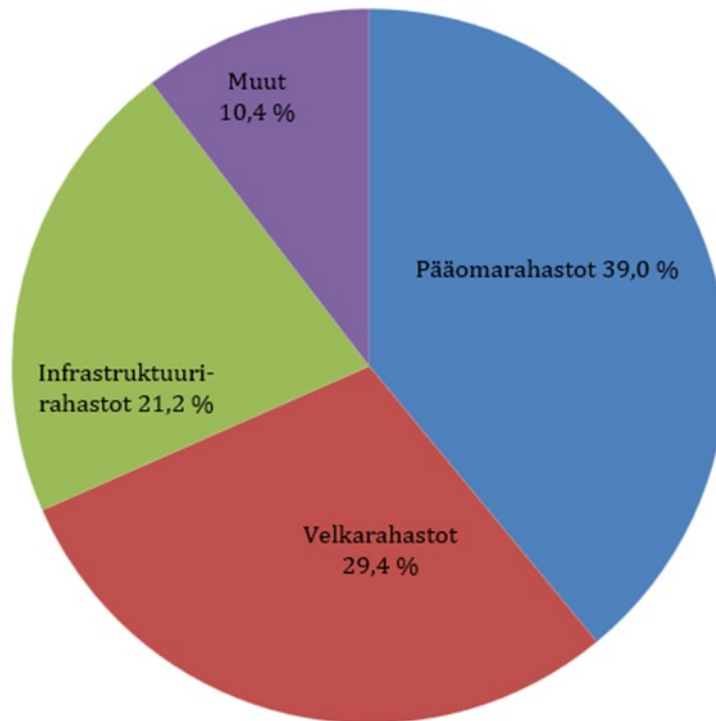
Seurakuntayhtymän sijoituksista oli 31.7.2025 tilanteessa rahavarojen sijoituksia yhteensä noin 272,8 milj. euroa. Seurakuntayhtymän eQ Varainhoidon sijoitussalkku sisältää osakerahastoja, lyhyen koron rahastoja, pitkän koron rahastoja sekä vaihtoehtoisista sijoituksista Private Equity - ja Private Credit -rahastoja. Salkun riskitaso on hallittu riittävällä hajauttamisella. Vaihtoehtoisten sijoitusten salkku sisältää merkittävän määrän erilaisia vastuullisuus- ja vaikuttavuusrahastoja, kuten Trill Impactin No.1-rahastoa, Microfinance Credit -rahastoa ja Ventures-rahastoa, Korkian Aurinkoenergiarahastoa, Uusiutuva Energia -rahastoa ja Renewables & Energy Infrastructure -rahastoa, UB:n Forest Industry Green Growth -rahastoa ja Nordic Forest -rahastoa, Blue Orchardin Sustainable Assets -rahastoa, Schrodersin Circular Economy -rahastoa sekä Nordean Global Climate Engagement -rahastoa. Salkussa on mukana myös NEST Capital -rahastoa, Osuuspankin R2 Crystal -hedgerahastoa, Hamilton Lanen kahta Large Buyout Club -rahastoa ja yhtä Venture Capital Club -rahastoa, Nordean Private Equity Co-Investment -rahastoa, Danske Bankin Alternatives Global Future -rahastoa, Evlin Private Capital -rahastoa, Lähitapiolan Pääomasijoitus -rahastoa sekä Fundcon Private Equity -rahastoa.

Vuoden 2026 aikana seurakuntayhtymän sijoitustoimintaa pyritään kehittämään entisestään liittymällä vastuullista sijoittamista Suomessa edistävän Finsifin jäseneksi sekä hankkimalla uusia vaihtoehtoisia sijoituksia.

Rahavarojen sijoitukset 31.7.2025

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Investoinnit

Helsingin seurakuntayhtymässä kiinteistöinvestointeja suunnitellaan pidemmällä aikavälillä hankkeiden priorisointeihin pohjautuen. Tästä suunnittelusta nostetaan talousarviovuoden ja kahden sitä seuraavan vuoden TTS-kauden investointiohjelma.

Seurakuntayhtymän varat eivät tule riittämään kaikkien kiinteistöjen kunnon edellyttämien peruskorjausten tekemiseen. Kiinteistöstrategia ja siihen liittyvä tulevaisuuden toimitilaverkon suunnittelu tulevat määrittelemään kohteet, joihin lähivuosina investoidaan. Päättävät elimet tekevät hankkeiden priorisointipäätökset vuodenvaihteessa 2025–26. Kiinteistöinvestointien pitkän tähtäimen suunnittelu on erityisen tärkeää, että vähenevät investointirahat käytetään lähitulevaisuudessa kohteisiin, joiden pitkäaikaiseen käyttöön on sitouduttu. Kiinteistöstrategian mukaisesti seurakuntayhtymä tulee luopumaan merkittävästä osasta oman toiminnan käytössä olevista tiloista.

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitusmahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti mm. maaomaisuutta kaavoittamalla, kaavamuutoksilla, käyttötarkoituksen muutoksilla sekä realisoimalla tarpeettomaksi jääviä kiinteistöjä. Maanvuokraus mahdollistaa seurakuntayhtymälle pitkäaikaista tasaista tuloa verotulojen lisäksi.

Talousarviovuoden 2026 kiinteistöinvestointien määrä on 22,0 milj. euroa. Tämän lisäksi talousarviovuonna 2026 suunnitellaan tehtäväksi yhtymätasolla 1 milj. euron määrällä tietohallintoinvestointeja. Osa tarpeellisista perusparannusinvestoinneista joudutaan siirtämään suunnittelukauden jälkeisille vuosille. Vuosille 2027 ja 2028 esitetyt investointimäärärahavaraukset ovat tässä vaiheessa vielä kiinteistöittäin karkeita arvioita, mutta investointien kokonaistasoa voidaan pitää hyvin suuntaa antavina ko. vuosien kokonaisinvestointitarvetta suunniteltaessa.

Kaavakehitys ja kiinteistösijoitustoiminta

Kiinteistösijoitusten arvo arvioidaan vuosittain. Kiinteistösijoitukset koostuvat seurakuntayhtymän omistamista asunnoista, liike- ja toimistotiloista sekä kaavoitetusta maaomaisuudesta. Kiinteistöistä on tehty ja tehdään kannattavuusselvityksiä, riskiarvioita ja rahoituslaskelmia. Uusien kohteiden käynnistämisessä ollaan pidättäviäisiä. Asuntovuokrauksen markkinassa on ollut

viime vuosina turbulenssia. Tavoitteena on vähentää kiinteistösijoitustoiminnan lainamäärää sijoituskohteiden myynneistä saatavilla tuloilla lainoja ennalta pois maksaen.

Kaavakehityshankkeiden avulla pyritään löytämään seurakuntayhtymän omistamille tonteille paras mahdollinen käyttötarkoitus tulevaisuutta varten. Kannelmäen kirkon tontin kaavakehityshanke mahdollistaa kirkon tontin käytön tulevaisuudessa seurakunnallisen käytön lisäksi myös osittain asumiseen. Roihuvuoren kirkon tontin kaavakehityshanke mahdollistaa kirkon tontin ja koko korttelin täydennysrakentamisen asuinkerrostalohankkeilla. Jakomäen puretun seurakuntarakennuksen tonttia on kaavakehitetty asuntorakentamiseen. Lisäksi yksittäisiä kohteita on tutkittu.

Kustannusten karsimiseksi pyritään luopumaan tulevaisuuden kehityspotentiaaaliltaan heikoista maa-alueista ja sijoituskiinteistöistä, kuten esim. Vuosaaren hautausmaa-alueeksi varatusta alueesta, sekä Viikin toimistotonteista, joiden käyttömahdollisuuksia suunniteltu uusi pikaraitiotieyhteys olennaisesti heikentää.

Vielä kaavoittamatta olevien Hiekkaharjun alueen Räckhalsin tilan maiden kaavoitusta edistetään alueittain tulevina vuosina yhdessä Vantaan seurakuntayhtymän ja Vantaan kaupungin kanssa. Myös Lehtisaaren jatkokaavoitusmahdollisuuksia selvitetään.

Kiinteistön Toinen linja 7 (TALO) osalta on käynnissä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosselvitys ja tontin mahdollinen lisärakentaminen kaavaa kehittämällä.

Nykyisen kiinteistösijoituskannan edellyttämät investoinnit, uudisrakentaminen, maankäyttö-sopimusmaksut ja yhtiölainojen lyhennykset ovat vuonna 2026 noin 3,7 milj. euroa ja TTS-kaudella 2026–2028 yhteensä n. 11,2 milj. euroa. Näistä investoinneista sijoituskiinteistöihin kohdistuvien lainojen lyhennysten määrä on taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 noin 8,5 milj. euroa, vuonna 2026 2,8 milj. euroa. Käyttötalouden kiinteistöjen lainojen lyhennysten määrä taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 on noin 1,5 milj. euroa, vuonna 2026 noin 0,5 milj. euroa. Taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 kaikkien kiinteistölainojen lyhennysten kokonaismäärän arvioidaan olevan noin 10 milj. euroa, vuonna 2025 noin 3,3 milj. euroa.

Kiinteistösijoitussalkun sisältöä pyritään jatkuvasti muokkaamaan siten, että ikääntynyttä ja paljon korjausvastuuta sisältävää kiinteistökantaa pyritään realisoimaan. Maapohjan omistussuhteita tarkastellaan luopumispäätöksiä valmisteltaessa. Vuosina 2026–2028 myytäväksi suunniteltavien kiinteistöjen tasearvo on noin 9,5 milj. euroa, vuonna 2026 noin 5 milj. euroa. Mynneistä ei odoteta saatavan myyntivoittoa. Kiinteistösijoitussalkun sisältöä arvioidaan yhdessä sijoitusneuvottelukunnan kanssa. Sijoitusomaisuuden kokonaismäärää pyritään pienentämään myynneillä sijoitusneuvottelukunnassa tehdyn linjauksen mukaisesti.

Rahoitusosa

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta, joka on 9,5 milj. euroa. Investoinnit ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ovat yhteensä 18,7 milj. euroa. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on milj. 9,1 milj. euroa negatiivinen.

Rahoitustoiminnan kassavirtaa ei budjetoida, joten talousarviossa rahavarojen määrä pienenee 9,1 milj. euroa. Talousarvion mukaan rahavarat vuoden 2026 lopussa olisivat 219,2 milj. euroa. Suunnittelukaudella 2026–2028 rahavarojen määrä vähenisi 24,7 miljoonalla eurolla.

Aikataulu

Tässä päätöksessä pyydetty lausunnot tulee toimittaa kirjaamoon 10.10.2025 mennessä. Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee lausunnot kokouksessaan 30.10.2025. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee lopullisen talousarvioesityksen kokouksessaan 27.11.2025 yhteiselle kirkkovaltuustolle, jonka on määrä päättää talousarviosta kokouksessaan 11.12.2025.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Lapsivaikutukset: Päätöksellä on laajat lapsiasian vaikutukset, koska useat seurakuntien työmuodot ja yhteisten palveluiden yksiköiden tehtävät koskevat lapsia ja perheitä. Myös nuoret ovat seurakuntien toiminnan kohteina laajasti mm. rippikouluissa.

Talous-, henkilöstö- ja ympäristövaikutukset: Talousarviolla ja toiminta- ja taloussuunnitelmalla ohjataan seurakuntayhtymän taloutta, henkilöstöä ja päätöksellä on vaikutusta ympäristöön.

Riskit: Talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman suurin riski kohdistuu jäsenistön määrän kehitykseen ja jäsenistön verotettaviin tuloihin, jatkuuko kasvu vai tapahtuuko käänne huonompaan. Jäsenmäärä on alentunut jo usean vuoden ajan, mutta verotettavien tulojen määrä toistaiseksi kasvanut talouden kasvun mukana.

Lisätiedot

Piia Kontio

Jakelu

Kirjaamo